

Nezinu, kā lai jums to labāk pasaka, bet Noass nebija nekāda lāga dvēsele. Es saprotu, ka šī doma ir diezgan mulšinoša, jo jūs visi esat no viņa cēlušies, bet tā nu tas ir. Viņš bija gatavais briesmonis, uzpūtīgs patriarhs, kas pusi dienas pavadīja, zemojoties sava Dieva priekšā, un otru pusi – atspēlējoties uz mums. Viņam bija *gopher* koka* kūja, ar kuru viņš... nu, daži kustoņi vēl šobaltdien nēsā tās atstātās zīmes. Taisni brīnums, ko ar mums dara bailes. Esmu dzirdējis, ka jūsu sugas pārstāvji nopietna šoka rezultātā var nosirmot pāris stundu laikā; Šķirstā baiļu efekts bija vēl dramatiskāks. Kādam ķirzaku pārim, piemēram, atlika tikai padzirdēt Noasa *gopher* koka sandales klauzdam uz kāpnēm, lai acumirkli mainītu krāsu. Es pats to redzēju: viņu āda zaudēja dabisko krāsu un saplūda ar fonu. Noass mēdza apstāties pie viņu novietnes, brīnoties, kāpēc tā ir tukša, tad devās tālāk; soļiem attālinoties, pārbiedētās ķirzakas atguva parasto krāsu. Pēcplūdu laikā izrādījās, ka tas ir visai noderīgs triks, kas sākās kā konstanta reakcija uz «admirāļa» parādīšanos.

Vēl trakāk bija ar ziemeļbriežiem. Tiem piemita hroniska nervozitāte, bet iemesls tam bija ne tikai bailes no Noasa, tas bija kaut kas dziļāks. Jūs taču zināt, ka dažiem no mums piemīt paredzēšanas spējas? Pat jūs esat to pamanījuši, gadu tūkstošiem vērojot mūsu ieradumus. «Paskat tik,» jūs mēdzat teikt, «govis sagūlušas zālē. Tātad taisās uz lietu.» Tas viss, protams, ir daudz smalkāk, nekā jūs spējāt iedomāties, un nav paredzēts tikai tam, lai jūs dabūtu bezmaksas laika prognozi. Vārdu sakot, ziemeļbriežus satrauca kas nopietnāks par bailēm no Noasa, kas miklaināks par pirmsvētras nemieru; tas bija kaut kas... ilglaicīgs. Viņi svīda savā steliņģī, nervozi grudzināja mokošu karstuma viņu iespaidā, sperot pa *gopher* koka šķērsienām pat tad, kad tuvumā nebija acīmredzamu draudu – arī tādu, kas

* Senebreju vārds *gopher* pieminēts Bibelē tikai vienu reizi, kad Dievs lika Noasam uzbūvēt kuģi. Bībeles tulkojumā latviešu valodā tas skan šādi: «Taisi sev šķirstu no sveķainiem skuju kokiem» (Pirmā Mozus 6:14). Mēdz arī pieņemt, ka domāta ciprese vai pat kāds apdares paņēmiens, taču precīzi nav zināms, par kādu koku ir runa, tāpēc šis vārds nav tulkots.

būtu pierādījušies vēlāk – un Noass bija neparasti apvaldīts savā uzvedībā. Bet ziemeļbrieži nojauta ko tādu, par ko mums pārējiem vēl nebija ne jausmas. It kā gribētu teikt: «Domājat, ka tagad notiek pats ļaunākais? Nevajag uz to pārāk paļauties.» Tomēr, lai kas tas būtu, pat pašiem ziemeļbriežiem tas nebija skaidri zināms. Kaut kas tāls, nozīmīgs... un ilglaicīgs.

Mēs pārējie, protams, bijām ieinteresēti, lai šis ceļojums būtu pēc iespējas īslaicīgs. Ļoti nežēlīga, piemēram, bija viņu attieksme pret slimajiem dzīvniekiem. Te nav nekāda lazarete, mums pastāvīgi atgādināja varas pārstāvji, šeit nav vietas nekādām slimībām, nekādai simulācijai. Šāda pieceja nebija nedz godīga, nedz reāla. Tomēr labāk bija slēpt savas vainas. Pietika ar vieglu kašķi, lai jūs jau būtu aiz borta, vēl nepaguvis izbāzt pārbaudei mēli. Un kas tad, kā jums šķiet, notika ar jūsu otru pusi? Kāds labums no piecdesmit procentiem vaislas pāra? Noass nebija tik sentimentāls, lai ļautu sērojošajam partnerim nodzīvot dabas lemto laiku.

Paskatīsimies uz to visu no citas puses: kā jums šķiet, ko Noass un viņa ģimene ēda ceļojuma laikā? Viņi ēda *mūs*, protams. Palūkosimies uz šodienas dzīvnieku valstību – jūs taču nedomājat, ka tas ir viss, kas tur jebkad bijis, vai ne? Vesels bars kustoņu, kas izskatās daudz maz līdzīgi, tad tukšums un vēl viens bars kustoņu, kas ir daudz maz līdzīgi? Es zinu, jums ir sava teorija, kas to visu izskaidro – kaut kas par saikni ar apkārtējo vidi un pārmantotām iemaņām vai tādā garā –, bet ir daudz vienkāršāks izskaidrojums šiem savādajiem tukšumiem dzīvās radības spektrā. Viena piektdaļa uz zemes sastopamo sugu nogāja dibenā līdz ar Varadiju, pārējos trūkstošos kustoņus apēda Noasa ģimenīte. Tā nu tas ir. Bija, piemēram, pārtis arktisko tārtiņu – ļoti skaisti putni. Tikko uzkāpuši uz klāja, tie bija klāti zilganbrūniem lāsumiem. Pēc dažiem mēnešiem tie sāka mest spalvu. Tā ir pilnīgi normāla parādība. Zem vasaras raibumiem parādījās tīri balts ziemas ietērps. Mēs, protams, nebijām arktiskajos platuma grādos, tālab tas bija gluži lieki, bet dabu taču nevar

apturēt, vai ne? Tāpat kā nav iespējams apturēt Noasu. Ieraudzījis tārtiņus izbalojam, viņš nosprieda, ka tie ir slimi, un izvārija tos ar nelielu jūraszāļu piedevu – sirsnīgā gādībā par pārējo pasažieru veselību. Viņa tumsonība bija ļoti daudzpusīga, tā ietvēra arī ornitologiju. Mēs iesniedzām petīciju un izskaidrojam viņam šo to par viņa aizbilstamajiem un spalvu mešanu. Pēdīgi likās, ka viņš ir kaut ko sapratis. Bet arktiskais tārtiņš bija pagalam.

Tas, protams, nav viss. Noasam un viņa ģimenei mēs bijām tikai peldoša kafetērija. Šķīsti vai nešķīsti – tas vairs nebija no svara; vispirms maltīte, tad Dieva bijāšana, tāds bija viņu likums. Jūs pat iedomāties nevarat, kādas dzīvās dabas bagātības jums atņēmusi Noasa dzimta. Vai drīzāk varat, jo jums jau tik visu ko iedomāties. Visi tie mitiskie radījumi, ko jūsu dzejnieki senāk izsapņoja – varbūt jums šķiet, ka tie ir vienkārši izdomāti, vai arī cilvēki ar īpaši jūtīgu psihi aprakstījuši tās radības, kas šķita pavīdam mežā pēc bagātīgas medību pusdienām? Baidos, ka izskaidrojums ir daudz vienkāršāks: tos aprīja Noass un viņa klans. Ceļojuma sākumā, kā jau teicu, mūsu tilpnē bija pāritis hipopotamu. Es pats tos netiku redzējis, bet man teica, ka tie ir visai iespaidīgi dzīvnieki. Tomēr acīmredzot Hams, Šems vai tas, kura vārds sākās ar «J», ģimenes padomē izteica domu, ka, ja reiz ir zilonis un nilzirgs, ļoti labi var iztikt bez hipopotamiem, turklāt – tas bija reizē principiāls un praktisks lēmums – divi tik apjomīgi rumpji mēnešiem ilgi uzturēs Noasa ģimeni.

Tā gluži nebija vis. Jau pēc pāris nedēļām sākās sūdzības par to, ka pusdienās vienmēr ir hipopotama gaļa, tālab tika upurētas dažas citas sugas – tāpēc vien, lai ieviestu pārmaiņas viņu ēdienkartē. Laiku pa laikam ekonomijas trūkumi izpelnījās vainīgu galvas mājieni, bet varu jums teikt – ceļojuma beigās palika pāri liels daudzums sālītas hipopotama gaļas.

Salamandra aizgāja to pašu ceļu. Es domāju isto salamandru, nevis to necilo dzīvnieku, ko jūs joprojām saucat šajā vārdā; mūsu salamandra dzīvoja uguns liesmās. Tas bija patiesi unikāls radījums,

nevis dabas kļūme, tomēr Hams vai Šems, vai tas trešais nerimās kurnēt, ka tas ir pārāk riskanti koka kuģī, tā nu tika iznīcinātas abas salamandras līdz ar viņu liesmu perēkļiem. Līdzīgs liktenis piemeklēja karbunkulu – tikai tāpēc, ka Hama sieva bija dzirdējusi, ka tas nēsājot galvaskausā vērtīgu dārgakmeni – visai ērmīgs pastāsts, nudien. Viņai patika greznoties, šai Hama sievai. Tā nu viņi paņēma vienu no karbunkuliem un nocirta tam galvu, tad pāršķēla galvaskausu un neko tur neatrada. Varbūt akmens atrodams tikai mātītes galvā, prātoja Hama sieva. Un viņi pāršķēla arī otru galvu, tikpat bezjēdzīgi kā pirmo.

Tas, ko tagad jums teikšu, ir vairāk pieņēmums nekā fakts, tomēr uzskatu, ka man vajag to pateikt. Lāgiem mēs saskatījām noteiktu sistēmu šajās nebeidzamajās slepkavībās. To neapšaubāmi bija vairāk, nekā nepieciešams iztikas nodrošināšanai – daudz vairāk. Turklāt dažas no iznīcinātajām sugām bija visai skops uztura avots. Vēl vairāk – kaijas palaikam ziņoja, ka redzējušas no kuģa pakalģala nosviestus ķermeņus ar lielisku, biezu gaļas slāni uz kauliem. Mums radās aizdomas, ka ar dažiem dzīvniekiem Noass un viņa klans izrikojas tā tikai tāpēc, ka tie ir tādi, kādi tie ir. Bazilisks*, piemēram, visai drīz nozuda aiz borta. Nebija, protams, patikami viņu uzlūkot, bet es uzskatu par savu pienākumu paziņot, ka zem tām zvīņām nebija necik daudz gaļas, un šis putns noteikti nebija slimis.

Pēcāk atceroties šo radījumu, mēs sākām saskatīt noteiktu sistēmu, tieši bazilisks bija pirmais tās upuris. Jūs, protams, nekad nesat to redzējuši. Bet, ja es teikšu, ka tas bija četrkājains gailis ar čūskas asti un varen nešķīstu skatienu savā vienīgajā acī, ka tas izdeja neizdevušos olu un nolīga krupi to perēt, jūs sapratisiet, ka tas nebija pats pievilcīgākais Šķirsta pasažieris. Tomēr viņam bija tādas pašas tiesības kā visiem, vai ne? Pēc baziliska nāca grifona** kārtā, pēc

* Teiksmaina būtne ar gaiļa galvu, krupja ķermeni un čūskas asti, kas spēj nogalināt ar skatienu un elpu.

** Teiksmaina būtne ar ērgļa galvu un spārnem un lauvas ķermeni.

grifona – sfinksas*, pēc sfinksas tika nomaitāts hipogrifs**. Varbūt jūs domājat, ka visi šie radījumi ir tikai bezgaumīgs fantāzijas auglis. Nekas tamlīdzīgs. Un zināt, kas tiem bija kopīgs? Tie visi bija jaukteņi. Mēs domājam, ka tieši Šems – lai gan tikpat labi tas varēja būt pats Noass – kultivēja ideju par sugu tīrību. Nejēdzīga ideja, protams; mēs mēdzām teikt cits citam, ka atliek tikai paskatīties uz Noasu un viņa sievu vai viņa trim dēliem un to sievietēm, lai saprastu, par kādu ģenētisku mistru lemts kļūt cilvēku dzimumam. Tad kāpēc gan viņi tik klīrīgi izturējās pret dažādiem hibrīdiem?

Visvairāk mūs tomēr sāpināja vienradža liktenis, tas nomāca mūs mēnešiem ilgi. Klīda, protams, parastās zemiskās runas – ka Hama sieva izmantojusi tā ragu visnotaļ kaunpilniem nolūkiem –, un varas pārstāvji vēltēja nelaiķim parasto pēcnāves nomelnošanas kampaņu, bet no tā kļuva vēl sliktāk. Noass bija skaudīgs – tas nu ir neapstrīdams fakts. Mēs visi cienījām vienradzi, un viņš nespēja to paciest. Noass – kāda gan jēga slēpt no jums patiesību? – bija cilvēks ar smagu raksturu, neuzticams, nenovīdīgs un glēvs, turklāt slikti oda. Viņš bija arī nekam nederīgs jūrnieks – kad sacelās vilņi, viņš patvērās kajītē, iekrita savā *gopher* koka kojā un vēma, iztukšoja savas iekšas *gopher* koka mazgājamā bļodā; pat otrā klājā varēja sajūst šīs draņķības smaku. Kurpretī vienradzis bija stiprs, godīgs, bezbailīgs, nevainojami kopts radījums, turklāt lielisks jūrasbraucējs – viņam nekad nesametās slihta dūša. Reiz vētras laikā Hama sieva zaudēja līdzsvaru un teju teju pārkrita pār bortu. Vienradzis, kam vispārēja lobisma rezultātā bija ļauts uzturēties uz klāja, pierikšoja viņai klāt un iedūra ragu apmetņa stērbelē, pienaglojot to pie dēļiem. Jauku pateicību viņš saņēma par savu cildeno rīcību, Noasa dzimta izsauca viņu kādai svētdienas maltītei. Varu likt galvu ķīlā. Es pats

* Sengrieķu mitoloģijā spārnota būtne ar lauvas ķetnām un ķermenī un sievietes galvu un krūtīm.

** Teiksmaina būtne, kam ir ērgļa galva, spārni un nagi kā grifonam un zirga ķermenis.

runāju ar vienu no kurjervanāģiem, kas atgādāja uz Šema kuģi siltu viras podu.

Jūs, protams, varat man neticēt, bet ko vēsta jūsu pašu arhīvi? Ņemsim kaut vai stāstu par Noasa kailumu – vai atceraties? Tas notika jau pēc izkāpšanas krastā. Nav brīnums, ka Noass bija vēl vairāk apmierināts ar sevi nekā iepriekš – viņš taču bija izglābis cilvēku dzimumu un nodrošinājis savas dinastijas labklājību, viņš bija noslēdzis ar Dievu oficiālu vienošanos – tā nu viņš izlēma bez rūpēm aizvadīt pēdējos trīs simt piecdesmit sava mūža gadus. Viņš uzcēla ciematu (jūs saucat to Arguri) kalna zemākajās nogāzēs un vadīja dienas, izdomājot sev arvien jaunus titulus un goda nosaukumus: Lielās Vētras Svētais Bruņinieks, Dižais Auku Pavēlnieks un tādā garā. Jūsu Svētie raksti stāsta, ka viņš iekopa savos īpašumos vīna dārzu. Ha! Pat viskūtrākais prāts spēj atšifrēt šo eifēmismu: viņš vienkārši dzēra uz nebēdu. Kādu nakti, tikko izģērbies pēc īpaši smagas tūres, viņš atslēdzās guļamistabā uz grīdas, kas bija gluži parasta lieta. Gadījās, ka Hams ar brāļiem gāja garām viņa «teltij» (viņi mēdza saukt savas pilis šajā vecajā, sentimentālajā tuksneša laiku vārdā) un iegriezās, lai pārbaudītu, vai viņu dzērājs tēvs nav sev kaut ko nodarījis. Hams iegāja guļamistabā un... nu ko, nav necik patīkami uzlūkot sešsimt piecdesmit gadu vecu vīrieti, kurš kails guļ dzēruma bezapziņā. Hams apzinīgi izpildīja savu dēla pienākumu – pasauca brāļus, lai viņi apsedz tēvu. Izrādot cieņu – lai gan šī tradīcija jau tolaik sāka zaudēt spēku –, Šems un tas otrs ar «J» burtu vārda sākumā atsprākleniski iegāja tēva istabā un pamanijās iedabūt viņu gultā, ne reizi neuzlūkojot tos radišanas orgānus, no kuriem jūs nez kādēļ kaunaties. Visnotaļ Dievam tīkama un godpilna rīcība, jūs teiksiet. Un kāda bija Noasa reakcija, kad viņš pamodās mokošās pagīrās no jaunā vīna? Viņš nolādēja dēlu, kas bija viņu atradis, un noteica, ka turpmāk visiem Hama bērniem būs kalpot to divu brāļu ģimenēs, kas ienāca viņa istabā ar pakaļu pa priekšu. Kur te loģika? Varu iedomāties jūsu skaidrojumu: Noasa prāts vēl bija alkohola apmāts.